

Källkritisk övning: TYSKLANDS ENANDE

KÄLLA 1: SO-rummet <https://www.so-rummet.se/fakta-artiklar/otto-von-bismarck-och-tysklands-enande-1864-1871#>, Artikeln "Otto von Bismarck och Tysklands enande 1864-1871" är skriven av Jan-Gunnar Rosenblad (fil.dr. i statsvetenskap) och Gundel Söderholm (fil.dr. i litteraturvetenskap). Båda har varit verksamma vid Stockholms universitetsbibliotek och har gett ut flertal böcker/ artiklar under ämnet nationalism.
(besökt sida 2021-10-21, kl 18.20)

Den nye kungen i Preussen Vilhelm I tog Otto von Bismarck till sin förste minister. Bismarck var den man som med hjälp av den preussiska krigsmaktens stöd skulle ena Tyskland. Enandet skedde alltså med hjälp av den effektiva preussiska krigsmakten och *inte* med demokratiska metoder. Det Tyskland som nu skapades, blev inte som de liberala revolutionärerna från 1848 hade tänkt sig. Tyskland kom inte att vila på demokratiska, utan på militaristiska och konservativa ideal. /.../

När Bismarck 1848 kom in i den preussiska riksdagen, anslöt han sig till dem som försvarade den starka kungamakten. "Tidens stora frågor lösas icke med tal och majoritetsbeslut utan med blod och järn", är det mest berömda uttalandet av Bismarck. Men framförallt var han diplomatins och det politiska spelets mästare. "Politiken är det möjligas konst" är ett annat av hans uttalanden.

/.../

Först gällde det för Bismarck att låta Preussen vinna Slesvig och Holstein från Danmark. I angreppet mot Danmark fick han också Österrike med sig. Danmark besegrades och tvingades 1864 att lämna ifrån sig både Slesvig och Holstein, där befolkningen till största delen bestod av tyskar.

Därefter provocerade Bismarck 1866 fram krig mot Österrike. Den preussiska armén var välövad och välrustad och leddes av ett militärt geni, generalstabschefen Moltke. De avgörande preussiska segrarna kom snabbt. Nordtyskland enades under Preussens ledning till Nordtyska förbundet. Bismarck önskade förena de sydtyska staterna med Nordtyska förbundet. Ett krig mot Frankrike, menade han, skulle förena de nord- och sydtyska staterna till ett rike. Många fransmän ansåg att Preussen måste hindras med krig innan det blivit för starkt. Genom Bismarcks manövrerande utbröt också krig mellan Frankrike och de förenade nord- och sydtyska staterna. För den tyska krigsmakten under Moltke fungerade allt som det skulle, medan det hos fransmännen rådde förvirring och planlöshet. Den franske kejsaren Napoleon III tvingades efter blodiga strider att kapitulera vid Sedan. Tyskarna började bombardera Paris och hungersnöd bröt ut i staden. Paris gav upp. Frankrike tvingades ge upp striden och sluta fred 1871. Det fick avstå Elsass och östra Lothringen till Tyskland.

Tysklands enande fullbordades i spegelsalen i Versailles, där Vilhelm I utropades till tysk kejsare. I spetsen för det tyska riket skulle stå en rikskansler. Bismarck blev Tysklands förste rikskansler.

KÄLLA 2: De sista tyska ockupationstrupperna i Frankrike lämnade landet den 16 september 1873, vilket inspirerade denna John Tenniel-tecknade kommentar i "Punch Magazine". Punch Magazine var en brittisk veckotidning för humor och satir.

“ADJÖ”, Tyskland: ”Hej då, frun, och om...”, Frankrike: ”Ha, Vi möts igen!”
(september 27, 1873)

UPPGIFT

“*Tidens stora frågor avgörs inte genom tal och majoritetsbeslut utan genom järn och blod*”

Detta sa Otto von Bismarck i ett tal den 30 september 1862. Diskutera detta påstående med hjälp av källorna och din egen kunskap. Glöm inte att använda de olika källkritiska kriterierna.